

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9255
Tarih : 22.11.2024

19833

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21.11.2024

İbrahim Akın

İzmir Milletvekili

Bir kamu kuruluşu olan Elektrik Anonim A.Ş.'ye (EÜAŞ) ait Çayırhan Termik Santrali ve santral kullanımındaki araziler, maden sahaları, ruhsatlar ve taşınır mallar bütünüyle 2021 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Santralin, "varlık satışı" yöntemi ile EÜAŞ adına kayıtlı ruhsatların ve bu ruhsatların kapsadığı maden sahalarının ise "işletme hakkının verilmesi" yöntemi ile özelleştirilmesine karar verilmiş durumdadır. 12 Kasım 2021 tarihinde Resmî Gazete'de AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan karar ile özelleştirme işlemlerinin 31 Aralık 2025'e kadar tamamlanması öngörülmüştür. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, Çayırhan Termik Santrali ile Çayırhan Linyit İşletmesi tarafından kullanılan taşınır ve taşınmazlar, maden ruhsatları ile bu ruhsatların kapsadığı maden sahaları "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle bir bütün halinde 13 Eylül 2024 tarihinde özelleştirme ihalesine çıkarıldığı duyurulmuştur.

Buna göre, Çayırhan Termik Santrali ile Çayırhan Linyit İşletmesi tarafından kullanılan taşınır ve taşınmazlar "varlık satışı" yöntemiyle, Elektrik Üretim AŞ adına kayıtlı "23405" ve "30963" numaralı maden ruhsatları ile bu ruhsatların kapsadığı maden sahaları ise "işletme hakkının verilmesi" yöntemiyle bir bütün halinde özelleştirileceği; ihale için teklif verme süresi 4 Aralık 2024'e kadar devam edeceği açıklanmıştır. Bu kapsamda olmak üzere mülkiyeti halen kamuya ait olan toplam 7 milyon 260 bin metrekare arazinin de satılacağı anlaşılmaktadır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan "Çayırhan Termik Santrali ve Maden Sahaları Özelleştirme İhalesi Kısa Tanıtım Dokümanı"nda "Ankara'da bulunan 620 MWe kapasiteli Çayırhan TES ve Maden Sahaları, enerji arz güvenliğine katkı sağlayan termik enerji sektörüne yatırım yapmak isteyen yatırımcılar için gelecek vaat eden bir yatırım fırsatı sunmaktadır." ifadesine yer verilmiştir.

Ayrıca aynı dokümanda Çayırhan TES'in yıllara göre enerji üretim miktarına da yer verilmiş, tesisin 2018 ve 2019 yıllarında yüzde 83 ve 80 kapasite ile üretim yaptığı, ancak 2020'den itibaren üretimin düşürüldüğü, özelleştirme kararının alındığı 2021 yılında ise yüzde 36 kapasite ile çalıştığı görülmektedir.

Öte yandan Çayırhan Termik Santrali'ndeki işçiler 20 Kasım 2024 tarihinde özelleştirme karşısı eylemlerine başlamış durumdadırlar. Yaklaşık 900 işçi, soğuk hava koşullarına rağmen madenin özelleştirilmemesi için direniyor. Çeşitli siyasi parti temsilcileri ve sendikalar da eyleme destek veriyor. İşçiler, özelleştirme planının iptal edilmesini talep ediyor; aksi takdirde açlık grevine başlama kararı aldı. Özelleştirme sonrası 2 binden fazla işçinin işsiz kalma riski bulunuyor.

Bu bağlamda;

- 1) Çayırhan Termik Santrali ve maden sahasında satılacak olan taşınır ve taşınmaz malların dökümü neden kamuoyuna ilan edilmemiştir? Bu taşınır ve taşınmazların listesi nasıldır?
- 2) Yapılması planlanan işletme özelleştirmeyeyle işletme hakkı devredilen "23405" ve "30963" numaralı maden ruhsatlarının kapsadığı alanın dökümü ve büyüklüğü ne kadardır?
- 3) Çayırhan TES tesisinin devlete devredildiği 2020 yılından itibaren üretimdeki düşüşün gerekçesi nedir?
- 4) Özelleştirme kararı alınan 2021 yılında Çayırhan TES'in en düşük kapasitede (yüzde 36) üretim yapmış olmasının gerekçesi nedir?
- 5) Çayırhan TES'in enerji üretiminin 2020 yılından itibaren düşürülmesinin nedeni, özelleştirme ve satış kararının kamuoyun nezdinde meşrulaştırılmak istenmesi midir? Üretim miktarında 2020 yılı sonrasında görülmekte olan bu düşüşün gerçekleşmesinde bir kasıt var mıdır?
- 6) Söz konusu özelleştirme kapsamında mülkiyeti halen kamuya ait olan toplam kaç metrekaare arazi satılacaktır?
- 7) Özelleştirme İdaresi Başkanlığının dokümanında "oldukça iyi bir yatırım fırsatı" olduğu belirtilen tesis, sahip olduğu bu avantajlara karşın neden devlet tarafından işletilmemektedir?
- 8) İşçilerin talepleri doğrultusunda, Hazine ve Maliye Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunarak, özelleştirmenin iptal edilmesini sağlayacak mısınız?
- 9) Çayırhan Termik Santrali ve santral kullanımındaki maden sahalarının, Türkiye'nin enerji politikaları içindeki yeri nedir?
- 10) Bu özelleştirmenin enerji arz güvenliğine zarar vereceği açıkken, bu özelleştirmeye engel olmamanızın nedeni nedir?
- 11) Sendika temsilcisinin iddiasına göre bu santral ülke enerji ihtiyacının %21'ini kapsıyor. Bu oran nedir?
- 12) Türkiye'deki santral işletmelerinin toplam karşıladığı oran ne kadardır? Bunların yüzde kaçını kamu, yüzde kaçını özelleştirilmiş şirketlerdir?
- 13) Özelleştirmeyi planladığınız başka santraller var mıdır? Varsa nelerdir?